

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΚΥΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210-7488229

E-MAIL: koikonomou@justice.gov.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«Για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων, περιλαμβανομένων των ποινικών κυρώσεων, για αδικήματα ρύπανσης(L255), η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009 (L280) και άλλες διατάξεις.»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Με τις διατάξεις του παρόντος εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων, περιλαμβανομένων των ποινικών κυρώσεων, για αδικήματα ρύπανσης, η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2009/123/ΕΚ και θεσπίζονται αποτρεπτικές, αποτελεσματικές και αναλογικές κυρώσεις, μέσω του ποινικού δικαίου, όταν προκαλείται ή ενδέχεται να

προκληθεί ρύπανση ή υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ποινική προστασία του.

**ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:**

.Διευρύνεται η δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων για τα εγκλήματα που αναφέρονται στο νομοσχέδιο.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Τα θέματα της θαλάσσιας ρύπανσης, λόγω των διεθνών προεκτάσεων της και των εκτεταμένων περιβαλλοντικών ζημιών που αυτή συνεπάγεται, ρυθμίζονται από Διεθνείς Συμβάσεις και ιδίως από τη Σύμβαση MARPOL του 1973, που κυρώθηκε (με το πρωτόκολλό της του 1978), με το ν.1269/1982.

Όμως, οι ρυθμίσεις αυτές κρίθηκαν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ανεπαρκείς. Έτσι ξεκίνησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση η προσπάθεια για τη δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου, εξοπλισμένου με αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις, ιδίως ποινικές, για την επιτυχή αντιμετώπιση του προβλήματος της ρύπανσης από τα πλοία. Αποτέλεσμα της προσπάθειας αυτής υπήρξε η υιοθέτηση της Οδηγίας 2005/35/ΕΚ «σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις», και της τροποποιητικής Οδηγίας 2009/123/ΕΚ. Ο συνδυασμός των δύο αυτών Οδηγιών οδηγεί στη δημιουργία ενός κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι πράξεις που πρέπει σε εθνικό επίπεδο να αναχθούν σε ποινικά αδικήματα. Δεν καθορίζεται, όμως, το είδος και το ύψος των απειλούμενων ποινικών κυρώσεων. Για να επιτευχθεί η επιδιωκόμενη σύγκλιση των ποινικών κυρώσεων μεταξύ των κρατών μελών και η αποφυγή ανεπιθύμητων αποκλίσεων, κατά τη ρητή επιταγή της Οδηγίας απαιτείται η θέσπιση αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Οι προτεινόμενες με το σχέδιο νόμου ρυθμίσεις, αποτελούν ένα ειδικό νομικό καθεστώς, διακρινόμενο από εκείνο του ν.743/1977, του οποίου οι διατάξεις έχουν κωδικοποιηθεί με το π.δ. 55/1998, και εκείνο του ν.1650/1986. Και οι δύο τελευταίοι νόμοι περιέχουν κυρωτικούς κανόνες ποινικού και διοικητικού χαρακτήρα, για την προστασία γενικότερα του περιβάλλοντος ο ν.1650/1986 και ειδικότερα του θαλάσσιου περιβάλλοντος ο ν.743/77, διαφοροποιούνται, όμως, σημαντικά, ιδίως σε επίπεδο ποινικού χαρακτήρα, από τις απαιτούμενες σύμφωνα με την Οδηγία νομοθετικές ρυθμίσεις. Οι προτεινόμενες διατάξεις αποτελούν σε σύγκριση με το ν.743/77 και το ν.1650/86 ένα ειδικό νομικό καθεστώς, το οποίο ρυθμίζει αποκλειστικά τις προσβολές του θαλάσσιου περιβάλλοντος μόνο από τις απορρίψεις συγκεκριμένων ρυπογόνων ουσιών από πλοία και ως ειδικές, υπερισχύουν κάθε άλλης διατάξεως, ιδίως δε των διατάξεων του ν.743/77 και του ν.1650/86, οι οποίες εφαρμόζονται στο μέτρο που εκείνες (προτεινόμενες ρυθμίσεις) δεν ευρίσκουν έδαφος εφαρμογής.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι συνέπειες του σχεδίου νόμου στην οικονομία, δεν μπορούν να προσδιορισθούν επακριβώς, πάντως δύναται να λεχθεί ότι θα υπάρξει ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων, από την είσπραξη των διοικητικών προστίμων, που τυχόν επιβληθούν σε νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται σε πράξεις στις οποίες αναφέρεται το σχέδιο νόμου. Ακόμη, θα υπάρξει ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων, από την είσπραξη των χρηματικών ποινών και την μετατροπή σε χρηματικές των οριζόμενων ποινών φυλάκισης, που τυχόν επιβληθούν σε πρόσωπα, για την τέλεση αξιόποινων πράξεων, που αναφέρονται στο σχέδιο νόμου.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

Τα μέτρα αποτρεπτικού χαρακτήρα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής για τη ναυτική ασφάλεια, δεδομένου ότι συνδέουν την ευθύνη καθενός από τα μέρη που συμμετέχουν στη θαλάσσια μεταφορά ρυπογόνων εμπορευμάτων και την επιβολή κυρώσεων σε αυτά.

Το διεθνές καθεστώς για την αστική ευθύνη και αποζημίωση λόγω ρύπανσης από πετρέλαιο, αλλά και το καθεστώς που αφορά τη ρύπανση από άλλες επικίνδυνες ή επιβλαβείς ουσίες δεν παράγουν επαρκώς αποτρεπτικά αποτελέσματα, ώστε να αποθαρρύνουν τα μέρη τα οποία συμμετέχουν στη θαλάσσια μεταφορά ρυπογόνων εμπορευμάτων από πρακτικές που δεν ανταποκρίνονται στα ισχύοντα πρότυπα. Τα απαιτούμενα αποτρεπτικά αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τη θέσπιση κυρώσεων που θα επιβάλλονται σε όποιον προξενεί θαλάσσια ρύπανση ή συνεργεί στην πρόκλησή της. Κυρώσεις θα πρέπει να επιβάλλονται όχι μόνο στον πλοιοκτήτη ή τον πλοίαρχο, αλλά και στον κύριο του φορτίου, τον νηογνώμονα ή κάθε άλλο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

Συνεπώς, για να επιτευχθεί αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος απαιτούνται αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις.

Προς τούτο, αποκτά ουσιώδη σημασία η προσέγγιση, με τα κατάλληλα νομικά μέσα, των ισχυουσών νομικών διατάξεων, ιδίως όσον αφορά τον ακριβή ορισμό της εκάστοτε παράβασης, τις περιπτώσεις απαλλαγής και τους ελάχιστους κανόνες για τις ποινές, καθώς και την αστική ευθύνη και τη δικαιοδοσία.

Με τις εισαγόμενες ρυθμίσεις θεσπίζονται ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για παραβιάσεις των διεθνών προτύπων που αφορούν τη ρύπανση από πλοία, προκειμένου να επιτευχθεί προστασία του περιβάλλοντος στις θαλάσσιες μεταφορές.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Στο πρώτο μέρος τέθηκαν διατάξεις για την προσαρμογή σε διατάξεις των Οδηγιών, στο δεύτερο εκείνες που θεσπίζονται από τον νομοθέτη ως μέτρα συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις των Οδηγιών και στο τρίτο μέρος διατάξεις με διαφορετικό αντικείμενο.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Αναφέρατε αναλυτικά τους κοινωνικούς εταίρους και εν γένει τα ενδιαφερόμενα μέρη που κλήθηκαν να λάβουν μέρος στην διαβούλευση για την προτεινόμενη ρύθμιση.

Το νομοσχέδιο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στην οποία συμμετείχαν φορείς και φυσικά πρόσωπα με αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

B: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Περιγράψτε χωριστά και αναλυτικά το πρόβλημα που καλείται να αντιμετωπίσει κάθε μία «άλλη διάταξη» που περιλαμβάνεται στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου

Η διευρυμένη δικαιοδοσία των Ελληνικών δικαστηρίων δικαιολογείται από το χαρακτήρα των πράξεων ρύπανσης ως «γνησίων διεθνών εγκλημάτων», δηλαδή εγκλημάτων που προσβάλλουν οικουμενικές αξίες της ανθρωπότητας, Ειδικότερα, καθιδρύεται επίσης δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων για τα προβλεπόμενα από το παρόν νομοσχέδιο εγκλήματα, και όταν αυτά τελούνται στα εσωτερικά ύδατα τρίτης χώρας, συμπεριλαμβανομένων των λιμένων κατά το βαθμό που εφαρμόζεται το καθεστώς Marpol .